

מזת'קזת הכרשה

וואס דורך איר שפירט מען די זיסקייט פונ'ם באשעפער

משיחותיו של הגה"צ רבי מנחם ברוך יאזעע שליט"א בעל 'מתיקות התורה'

סיפור לשולחן שבת

להשתמש עם הכח האדיר שכפינו

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה עוֹסֶקֶת בְּבִנְיַת המִשְׁכָּן, וְכָל אֶחָד יָכוֹל לְזַכּוֹת לְהַשְׂרָאת הַשְּׂכִינָה בְּבֵיתוֹ כְּאֲשֶׁר הוּא יִקְדֵּשׁ אוֹתוֹ בְּפִנְיָמִיּוֹת שְׁהִיְתָה בְּמִשְׁכָּן, כְּמֵאִמֶר חֲז"ל: 'זָכוּ - שְׂכִינָה בִּינֵיהֶם'. וְאָדָם לֹא נִמְדָד בְּדַבְרִים גְּדוּלִים כִּי אִם בְּתוֹךְ הַבַּיִת כְּאֲשֶׁר הוּא מִתְנַהֵג בְּכַבּוּד עִם בְּנֵי בֵּיתוֹ בְּקִדְשָׁהּ וּבִנְיָאֲמוֹנָהּ וְהוּא מַחְדִּיר אֲמוּנָהּ, יִרְאֵת שָׁמַיִם וְאֶהְבֵּת ה' - הוּא זוֹכֵה שְׂבִיתוֹ וְעֹשֶׂה בֵּית מִקְדָּשׁ מְעֻט.

נְבִיא כָּאֵן סַפּוֹר נִפְלֵא בְּעִנְיַן כְּפִי שֶׁהוּבָא לְשַׁלְּחַן הַמַּעְרַכֹּת: אֲנִי גַר בְּשִׁכּוֹנָה וְתִיקָה בִירוּשָׁלַיִם בְּכַנְיָן שֶׁל שְׂפוּנִים. בְּכַנְיָן שְׁלִי גַר יְהוּדִי מְבַגֵּר שְׂמִיד כְּשֶׁנִּכְנַסְתִּי לַדִּירָה הַבְּנֵיתִי שְׁכַל דְּבַר קָטָן מִפְרִיעַ לוֹ, הוּא לֹא אָדָם רַע, חֲלִילָה, אֲבָל עֲדִיף שְׁלֵא לְהַתְקַל בּוֹ.

תְּמִיד הָיוּ לוֹ פְּנִים חֲמוּרוֹת סָבָה, וְכֹאשֶׁר הַיְלָדִים שְׁלִי הָיוּ עוֹלִים בְּמַדְרָגוֹת הוּא הָיָה שֹׁמֵעַ כָּל רַעַשׁ וּמִידָה הָיָה יוֹצֵא מִבֵּיתוֹ וְאוֹמֵר, "חֲדַר הַמַּדְרָגוֹת הוּא לֹא הַבַּיִת שְׁלָכֶם, לָמָּה אַתֶּם מְרַעִשִׁים כָּאוּ?" אֲנִי כְּמוֹכֵן מִהֲרַתִּי לְהַתְנַצֵּל אוֹלָם הוּא לֹא הִמְתִּין לְהַתְנַצֵּלוֹת וְנִכְנַס הַבַּיְתָה תוֹךְ כְּדִי שֶׁהוּא טוֹרֵק אֶת הַדֶּלֶת בְּעַדוֹ.

הַסְּבֵרְתִי לַיְלָדִים שֶׁהוּא אָדָם מְבַגֵּר שְׁכַל הַנְרָאָה גַם עָבַר הַרְבֵּה סָבָל בַּחַיִּים וְצָרִיף מְאֹד לְהַזְהֵר לֹא

<< המשך בעמוד ד

לקח מהפרשה

לבנות את המשכן בלבנו - כיצד?

שְׂבִימוֹן שְׂשִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק שְׁמֵשׁ בְּכֹהֵנָה גְּדוּלָה לֹא כָּבֵה הַגֵּר הַמַּעְרָבִי וְהַמְנוֹרָה שְׁמֵשׁה כְּעֵדוֹת עַל הַקָּשֶׁר וְהַחֲבֵה הָעֲצוּמָה שֶׁל הַקָּב"ה לְכָלל יִשְׂרָאֵל, אֶךְ מִשְׁנַפֵּטֵר שְׂמֵעוֹן הַצַּדִּיק וְשִׁמְשׁוֹ כְּהֵנִים שְׂאִינָם כְּשָׂרִים - כָּבֵה גַר הַמַּעְרָבִי - נִמְצָנוּ לְמִדִּים שְׂאִפּוֹ הַשְׂרָאת הַשְּׂכִינָה שְׁהִיְתָה בְּמִשְׁכָּן הִיְתָה תְלוּיָהּ בְּמַעֲשִׂים וְהַקְדְּשָׁה שְׂשִׁמְשׁוֹ בְּמִשְׁכָּן.

לְפִי דְבָרֵינוּ יֵשׁ לְבָאֵר מַדּוּעַ פְּרִשְׁת תְּרוּמָה נִשְׁנָתָה אַחֲרֵי פְרִשְׁת מִשְׁפָּטִים, כִּי לְפָנָי שְׂבוּנִים אֶת הַמִּשְׁכָּן צָרִיף לְהַתְבוּנָן עַל מַעֲשֵׂינוּ שְׂאֵנו מִתְנַהֲגִים כְּרָאוּי וְלֹא מִזִּיקִים וְלֹא מַצְעָרִים זֶה אֶת זֶה, חֲלִילָה. וּלְפִיכֵךְ הַפְּרוּבִים שְׂסַמְלוּ עַל קִרְבַּת ה' עֲצוּמָה לְכָלל יִשְׂרָאֵל נִמְשְׁלוּ לְחַבְּהָ שְׂבִין אִישׁ לְרַעְהוּ וּבִין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, כִּי הָא בְּהָא תְלוּיָהּ; וְהַפְּרוּבִים הָיוּ מַעַל אַרְוֹן הַבְּרִית שְׂבוּ הָיוּ עֹשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת וְהַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה מְלַמֶּדֶת אֶתְנוּ אִיךְ לְזַכּוֹת לְהַשְׂרָאת הַשְּׂכִינָה.

וְהִנֵּה דָרְשׁוּ חֲז"ל עַל הַפְּסוּק "וְעֹשׂוֹ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹכֶם": 'בְּתוֹכֵךְ לֹא נֵאֱמָר אֶלָּא בְּתוֹכֶם' - בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד - הַמִּשְׁכָּן הָיָה מְקוֹם לְהַשְׂרָאת הַשְּׂכִינָה בְּכָלל, אוֹלָם בְּפִרְטוּיּוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד בּוֹנֵה בְּלָבוֹ אֶת הַמִּשְׁכָּן שְׁלוֹ וּבְמַעֲשָׂיו הוּא קוֹבֵעַ כְּמָה הוּא <<

פְּרִשְׁתְּנוּ עוֹסֶקֶת בְּמִשְׁכָּן וְכִלְיוֹ וְהִינֵה מִהַפְּרָשִׁיּוֹת הַיְסוּדִיּוֹת בְּחִיּוֹ שֶׁל כָּל יְהוּדִי חֲז"ל בְּמַדְרָשִׁים מְאָרִיכִים לְבָאֵר שֶׁהַמִּשְׁכָּן מְסַמֵּל עַל הַחֲבֵה הָעֲצוּמָה שְׁהַקָּב"ה מַחְבֵּב אֶתְנוּ, וְהוּא נִבְנֶה אַחֲרֵי חֲטָא הַעֲגָל לְהִרְאוֹת שְׁהַקָּב"ה סִלַּח לְכָלל יִשְׂרָאֵל כְּמֵאִמֶר חֲז"ל: "מִשְׁכָּן הָעֵדוּת" - עֵדוּת הִיא לְבִאֵי עוֹלָם שְׂשִׁכִינָה שׁוֹרָה בְּיִשְׂרָאֵל.

וּבּוֹדָאֵי שְׂמֵהוֹת הַמִּשְׁכָּן וְהַמְקָדָשׁ זֶה הַפְּנִימִיּוֹת שְׂבֵהֶם - הָעֵבֻדָה שְׁהַכְּהֵנִים וְכָלל יִשְׂרָאֵל הָיוּ עוֹבְדִים בְּהֶם וּמִתְקַרְבִּים לְבוֹרָא - וְכֹאשֶׁר כָּלל יִשְׂרָאֵל חֲטָאוּ ה' שְׂפָךְ אֶת חַמְתּוֹ עַל עֲצִים וְאֲבָנִים, לְלַמְדָנוּ שְׁהַעֲצִים וְהָאֲבָנִים הֵם לֹא הַעֲקָר אֵלֶּה הֵם כְּלִים לְהַשְׂרָאת הַשְּׂכִינָה בְּיִשְׂרָאֵל.

וְכוּ כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן סַמְלוּ עַל הַקָּשֶׁר שְׁלָנוּ עִם ה' וְהָאֵם אָנוּ נוֹהֲגִים כְּרָאוּי, כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ חֲז"ל (ב"ב צ"ט). שְׂבִימוֹן שְׂיִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם הָיוּ פְּנֵי הַפְּרוּבִים אִישׁ אֶל אַחֲיוֹ וּבְזִמּוֹן שְׂאִין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם הָיוּ פְּנֵי הַפְּרוּבִים לְבֵית, וְכוּ אִמְרוּ בְּגִמְרָא: 'בְּשַׁעָה שְׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל עוֹלִין לְרַגֵּל מִרְאִין לָהֶם אֶת הַפְּרוּבִים שְׁהָיוּ מַעֲוִירִין זֶה בְּזֶה וְאוֹמְרִים לָהֶם רְאוּ חֲבַתְכֶם לְפָנָי הַמְקוֹם!'

יְסוּד זֶה אָנוּ רוֹאִים גַּם בְּדַבְרֵי חֲז"ל

יזכה להשראת השכינה.

כענין שדרשו חז"ל על הפסוק "ה' צלף": 'מה צלף אם אתה משחק לו הוא משחק לך, ואם אתה בוכה לו הוא בוכה כנגדך, ואם אתה מראה לו פנים זעומות או מסופרות אף הוא נותן לך פה. אף הקב"ה צלף, כשם שאתה הוזה עמו כף הוא הוזה עמו' - 'שה' מתנהג עם האדם כמו שהוא מתנהג - כאשר אדם מאיר פנים ה' מאיר לו פנים, כאשר אדם בוחר לראות טוב ולשמח, ה' שמח בו ומביא לו סבות לשמח. וכן להפך, כאשר אדם חלילה בוחר לראות רע, ה' מביא לו סבות להיות בטרוניה ובמרמוה.

נדבך נוסף וחשוב ביותר יש בזה, חז"ל אומרים 'איש ואשה זכו - שכינה ביניהם', ה' מצפה לשכן בכל בית יהודי. כשם שבמשכן ה' צוה על כלל ישראל: 'בכל מקום שאתם הולכים עשו לי בית שאדור בו', כך ה' מבקש מפל יהודי 'אני רוצה לשכן אצלכם בבית, תתנהגו כראוי בכדי שבייתכם יהיה משכן לשכינה'.

המשכן נבנה מעץ ובמקום ציה ושממה אבל הוא היה היסוד של כל העולם, ללמדנו שגם כאשר אדם ראה שהכל קשה ויבש - ביכלתו לבנות את המשכן - כי לא צריכים דברים גדולים בכדי לבנותו אלא את הלב הטהור שלנו. כשם שה' רצה במדבר את הלב של כלל ישראל לראות איך הם נאמנים אליו ובונינים בית לשמו, כך ה' רוצה לראות את הלב הטהור והנאמן שלנו אליו ובין איש לרעהו ובין איש לאשתו.

חז"ל אומרים שלעתיד לבא קורות ביתו של אדם מעידים עליו, ואף שאין לעצים דעת אולם חז"ל למדו אותנו עד כמה כל דבר צריך להזכיר לנו שהבית שלנו בית מקדש מעט ואנו מחליטים אם נזכה להשראת השכינה בתוכנו כדגמת עצי השטים שהיו במשכן, וכאשר נזכר שה' בחן אתנו בתוך הבית היאך אנו מתנהגים ואם נזכה להשראת השכינה בתוך הבית שלנו - יהיה לנו כח יותר להתנהג כראוי.

יש אנשים שמחפשים להשתרר ולהראות שהם מחליטים בבית וכל דבר הם צריכים להכריח את כלם, אבל זה נבע מריקנות כמאמר חז"ל 'אסטרך בלגינא קיש קיש קר'א' (-כשיש מטבע אחד בקפה אז הוא משמיע הרבה רעש. לעמת אם הקפה היתה מלאה שאז לא היה משמיע רעש) - הגדלה נמצאת בפנימיות - אם אדם טועה לחשב שאם אין לו תפקיד בכיר ואם הוא לא זה שמנהל ומחליט לכלם הוא לא שווה, זה מראה שהוא חלש ולכן הוא זקוק לדרך על אחרים בשביל להרגיש למעלה, אולם האמת שהמלכות האמתית הנה כאשר אדם ממליך את אשתו ויורד אליה כדי לרומם אותה, כמאמר חז"ל 'איתתך גוצא' - אשתך בחלישות הדעת - גחין ולחיש לה, תתכופך ותסייע לה.

ולפיכך היו מושחים את המלכים במי השלח; לפני שהמלך נמשח להיות מלך היו מורידים אותו למטה ושופכים עליו שמן שמסמל לפנימיות וחשאינות כמאמר חז"ל 'שמן בחשאי', היות שמלכות אמתית אינה רודנות חיצונית, מלכות זה מי שספוג

בחכמה וממליך אחרים. ולפיכך היו מושחים בשלח לרמוז שתמשך מלכותו כמי השלח. כידוע, מי השלח אינם זורמים במרוצה כי אם לאט לאט, לרמוז שבכדי לזכות למלכות נכונה בבית צריך הרבה סבלנות ואורך רוח ובסוף רואים שהכל מסתדר.

וכן אסור לכעס ולשבר את הפלים, גם אם היילד לא נתן מספיק כבוד לאבא ואינו די מכשף ואפלו אם הוא עשה טעות אסור לתת לו הרגשה רעה ולומר לו שהוא לא יצלח, אלא אדרבה, לרומם ולחזק את הילדים כי לכל אחד יש את התכונות שלו והכשרונות היחודיים לו. ופעמים רבות דוקא הילדים שהיו נראים כלא יצלחים, כשהם גדלים הם המצלחים ביותר שמסבים להורים הרבה נחת.

חז"ל אומרים: 'אפלו שיחה קלה שבין איש לאשתו עתיד לתן עליה את הדין' - ה' בחן את האדם אם הוא מחזק ונתן מלים טובות בבית או שכל הזמן הוא מחפש מה אין לו ועל מה להתלונן מתוך מחשבה שכלם חייבים לו.

מספר על ר' אריה לוי שפאשר כאבה לאשתו הרגל הוא אמר לרופא "הרגל של אשתי כואבת לנו", וזה מחיב אתנו להשקיע מחשבה איך אנו זוכים לחיות ולהחיות את הבית, איך אנחנו זוכים להרגיש את הצורך של התלויים בנו בבית ולספק להם אתו במאור פנים, ואיך אנו זוכים להשראת השכינה בתוך הבית שלנו שיהיה בית מקדש מעט וישמש נדבך לבית המקדש שיבנה במהרה בימינו.

ענין נוסף יש במהות המשכן שבלב כל אחד: כאשר אדם מקדש את מעשיו והוא ראה בכל דבר את ה', הוא זוכה שהאכילה שלו מתקדשת כשם שהכהנים בבית המקדש עבדו את ה' באכילתם, כי הם חשבו על ה' והם הודו ושמחו בו יתברך במחשבות נעלות שאין לנו השגה בהם עד כדי כך שחז"ל בשלהי פרייתות מספרים שיצאה בת קול ואמרה פתחו שערים ויכנס יוחנן בן נדבאי וימלא כרסו מקדשי שמים - ה' כביכול הזמין את הכהן שמחשבתו היתה לשם שמים שיבוא לאכל מהקדשים - וכן כל אחד ואחד יכול להפוך את אכילתו לקדשה כאשר נחשב על החסד העצום שה' מביא לנו אכל בשפע אכל טעים וריחני, אכל שממלא אתנו בוטמינים בריאים, וכן על כל חסד המערכת הנפלאה שה' ברא בגופנו.

שלמה מלכנו תקן נטילת ידים, ואחד הטעמים שאנו נוטלים ידים לפני אכילת לחם היא שנהיה כמו הכהנים בבית המקדש. ובודאי שזה לא סתם זכר לבית המקדש, חז"ל מלמדים אתנו לפני שאתה הולך לאכל תעצר רגע ותקדש את עצמך, תחשב שאתה עכשו יכול לאכל בקדשה כדגמת הכהנים בבית המקדש אם רק תשקיע מעט מחשבה על הבורא בשעת האכילה.

ה' יזכנו לבנות את המשכן שבלבנו שתשרה בו השכינה ועל ידי כך נזכה לראות בהשראת השכינה בבית המקדש בגאולה השלמה במהרה בימינו, אמן.

הזכות לראות רק נסים כמו ביציאת מצרים. ועלינו להרבות באמירת תהלים עם בני הבית ובתפלות על אחינו בני ישראל בכל מקום שהם שישבונו לכיתם בריאים ושלמים במהרה וכן שלא יארע נזק לשום יהודי ולהיות מצר בצערם של ישראל, וכך כבד להתחזק שה' עמנו והוא עשה ויעשה לכל המעשים, ולמרות שכל איבי ישראל עומדים עלינו לבלותנו - "לא יטש ה' עמו ונחלתו לא יעזב" והוא ממחר את הקץ לגאלנו גאלת עולמים ויעשה עמנו נסים גלויים יותר מיציאת מצרים במהרה בלימנו, אמן.

הבסיס שמחזיק את המנורה מסמל למח שמחזיק את שבעת קני המנורה שבפניו של כל אחד ואחד, ועלינו להיות חזקים לא להלחץ ולא לאבד שווי משקל אלא להיות עם בסיס חזק ולשלט על כל האיברים שלנו בקדשה ובטהרה.

כשאדם מתבזה הוא נהיה קטן מאד וה' נמצא עמו ביותר כענין שדרשו חז"ל על הפסוק "ה' יסעדנו על ערש דו" - 'שכינה למעלה מראשותיו של חלה', וידועים ספורים רבים על אנשים שבשעה שקבלו ביונות בשתיקה ברכותיהם התקדמו, וכן איתא במדרש שבשעה שדוד מלכנו אמר "ה' אמר לו קלל" בשעה שהתבזה ביונות נוראיות וקשות על ידי שמעי בן גרא - זכה להיות רגל רביעי במרכבה - וכאשר נזכר זאת יהיה לנו קל יותר לעמד בזמנים של קשי וביוון.

השבוע התבשרנו בבשורה משמחת ששני יהודים שהיו בצרה ובשביה, בסיעתא דשמיא עצומה שבו לביתם בריאים ושלמים ברחמי ה' עלינו. ובודאי שצריך להתפעל מנסים גדולים וגם להתרגש מהאהבה והדאגה של כלל ישראל זה לזה, אולם עלינו לזכר שהחסידים העצומים שאנחנו חיים ובריאים ויש לנו כל טוב - זהו נס גדול הרבה יותר - כדברי הרמב"ן המפרסמים בשלהי פרשת בא שכאשר יש נסים מיחידים זה מזכיר לנו להתפעל מהנסים שכבר התרגלנו אליהם.

עצם זה שאנו לא נזוקים מכל המזיקים שסביבנו זהו חסד עצום, כמאמר חז"ל ריש ברכות שמסביב לכל אחד יש מזיקים רבים שרוצים להזיקו והקב"ה שומר עלינו. ספר יהודי יקר שבתו חולה במחלה קשה מאד והיא נמצאת בכידוה, ה' ישלח לה רפואה שלמה בתושח", ובכל פעם שהוא בא לבקרה עליו לחטא את עצמו ולעטות על עצמו חלוק ומסכה בכדי שלא ידביק את בתו היות שמערכת החסון שלה חלשה וכל חידק קטן עלול להרג אתה, חלילה.

ואותו יהודי עמד וזועק: "כמה נסים ה' עשה עמנו, כל חידק קטן עלול להרג את האדם וה' מציל אתנו אלא שאין לנו עינים לראות את זה", ה' יזכנו להתפעל מכל הנסים והנפלאות בדרך של חסד ולא בדרך של דין, חלילה.

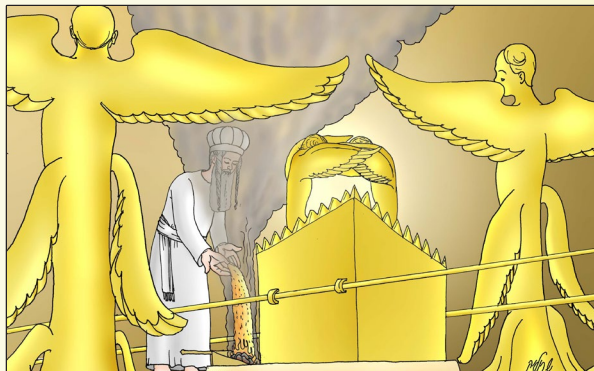

השבוע היה נס עצום ששחררו החטופים ומאיך יש גם אסונות ומחלות, יתומים ואלמנות, רחמנא לצלן, היות שאין לנו עדין את

פנינים מצויירים

את החלשות של כל אחד ואחד, ולהפך, צריך להסתיר אותם ולא להסתפל על החסרונות.

וכן כל אחד צריך להתבונן מה הוא יכול לקבל מבני ביתו ומאחרים ולהעריך זה את זה. וזה שאמרו חז"ל שזבולון ונפתלי השלימו זה את זה ולמרות שזבולון לא היה על מרומי שדה ונפתלי לא היה על הים - לא היה להם מה לקנאות זה בזה - היות שלכל אחד יש הצלחות אחרות וצריך להתמקד בטוב שיש לנו ולא לקנאות באחרים, ובודאי שלא לריב עם אחרים, כי אי אפשר לדעת כמה טוב אנו או זרענו נקבל ממי שכעת קשה לנו להסתדר עמו.

ולכן הקול היה מדבר למשה מבין שני הפרובים, היות שבכדי לקבל את דבר ה' צריך להיות באחדות זה עם זה, ובעקב בין איש לאשתו ששם האדם נבחן אם הוא שפיל עם מדות טובות, או שהוא משתגר; האם הוא מלך פדוד מלכנו שפיל הזמן נתן לכלל ישראל, או שהוא מתנהג כעריץ בתוך ביתו. ה' יזכנו להיות שפלים ולתת זה לזה וכך נזכה לחיים מאשרים בזה ובבא.

בפרשתנו נאמר פעמים רבות לשון של "איש אל אחיו" ו"אשה אל אחותה" היות שהמשכן מלמד אותנו להיות באהבה ואחדות זה עם זה, ועל האדם להשקיע רבות גם ב'חובות הלבבות' - מלבד מה שהוא משקיע בלמוד הגמרא וההלכות, עליו להתבונן בלמוד איך הוא שיף אליו - ולפיכך הפדים של הארון היו קבועים בו תמיד, למדנו שנקח את התורה עמנו לכל מקום ונחיה על פי התורה. ובכדי לזכות לכה, עלינו להתבונן על המדות שלנו, היאך אנו נוהגים עם הבריות האם אנו נוהגים במדות החסד והותור שהתורה דורשת מאתנו, וכן על זה הדרך בשאר המדות.

ולפיכך בארון הברית היו גם לוחות וגם שברי לחות, לרמז שלכל אחד יש דברים טובים וגם חסרונות - בורא נפשות רבות וחסרונן' - והעבודה שלנו לא לזלזל באחרים מחמת חסרונותיהם, וכמאמר חז"ל 'הזהרו בזקן ששכח תלמודו שלוחות ושברי לוחות מנחות בארון'. וזה לא רק זקן, אלא אסור לראות

על הלב וגם על המוח - להודות על כך שהם פועלים כראוי וכך אנו ממליכים את ה'."

אחרי כמה ימים הוא השתחרר מבית החולים ואני נכנסתי אליו מדי פעם בכדי לחזקו ולעודדו. ואף הוא התחזק יותר בשמירת התורה והמצוות.

בכל שבת בבקר אני נוהג לצאת עם ילדי לגנה אחרי הסעודה, ובכל פעם שהייתי יורד לרחבה שמתחת הבנין הבחנתי שהוא יושב ברחבה ושם היינו נפגשים ומשוחחים יחד, הייתי אומר לו דבר תורה מהפרשה עם חזק ועם אמרה על קרבת ה' אלינו וכדומה.

שבת אחת כשיצאתי מהבית הבחנתי שגם הוא בדיוק יוצא מביתו, כשהוא ראה אותי הוא אמר: "דברי התורה והחזק שאתה אומר לי בשבת בבקר נותנים לי עידוד גדול ומלגים אותי במשך כל השבוע, ובכל שבת אני פותח את החלון בכדי לשמע איך אתה שר 'שיר המעלות בשוב ה' ואז אני יודע שאתה עוד מעט תרד לגנה עם משפחתך ואני מזדרז לרדת בכדי לפגש אותך ולשמע ממך דברי תורה וחזק, והשבוע התעכבתי בבית ואני שמח שהספקתי לפגש אותך לפני שיצאת כבר".

שוחחתי עמו מעט ואחר כך המשכתי לגנה, כשישבתי על הספסל הכתה בי ההפרה כמה הוא צמא ומשתוקק לחזק ולדברי תורה, הבנתי כמה כח יש לנו בפה ואנחנו לא משתמשים בו כמו שצריך, כמה מלה טובה יכולה לחזק ולרומם אחרים. ואז אמרתי בלבי 'למה אני לא מספיק מחזק ומרומם את בני ביתי?' ומיד קבלתי על עצמי לפרגן יותר בבית וגם ראיתי כמה הילדים שמחים מכל מלה שאני אומר להם.

בשבת האחרונה ראש חדש אדר א' מיד אחרי התפלה נכנסתי אליו הביתה יחד עם הילדים ושרנו יחד משנכנס אדר מרבים בשמחה, כשסימנו לשיר הוא אמר: "באת אלי בדיוק בזמן, כי הייתי בצער גדול מכל המלחמה ומכל מה שעובר עלי בפרט וכן על קרוב משפחתי שנרצח על קדוש ה', ואני יודע שהגיע חדש אדר אבל אני לא יכול לשמח עם כל הצער הגדול, ואז נכנסתם והתחלתם לשיר ואני מרגיש שזה אות משמים שאני צריך לשמח".

אמרתי לו שה' עשה אתנו נסים גדולים ועצם זה שאנחנו חיים ובראים זה גס עצום, ובדאי שצריך להצטער בצערם הגדול של ישראל אבל אסור להשבר מפני, ואדרבה, על ידי שנבטח בה' ונאמין בו נזכה לראות נסים ונפלאות.

למדתי מספור זה כמה צריך לחזק ולרומם, ולא צריך לחפש מצוות רק במקומות רחוקים, כי המרגליות נמצאים לנו מתחת הרגלים ורק צריך להתכופף ולהרים אתם. כל מלה טובה יכולה לחזק וכל חזק מרומם ומחיה נפשות ואפשר להשיב גם אנשים רחוקים עם מלים טובות על ידי ששופכים עליהם טל תחיה ומאירים את האור הגדול שבנשמתם לאבינו שבשמים. הקב"ה יעזר שיהיה אף טוב וחסד לכל עם ישראל ולא יהיה עוד צער ונזפה לראות בקרוב ממש בשוב ה' ציון במהרה בימינו, אמן.

להרעיש במדרגות. הילדים הבינו את הדברים והשתדלו לא לעשות רעש, אבל לפעמים היה איזה ילד שבדיוק מצא על מה לריב במדרגות או כשחזרנו הביתה משבת ששבבתנו מחוץ לעיר ואחד הילדים שקם משנה התחיל לבכות ולא הסכים להרגע במדרגות, כשבכל פעם השכן היה יוצא מיד ומזכיר לנו על קיומו ועל הצורך להיות בשקט מחלט במדרגות.

כך חלפו להם כמה שנים. לפני כמה חדשים כאשר הגעתי בצ'הרים לביתי הבחנתי באמבולנס שחונה על יד הבנין, כשעברתי ליד ביתו של השכן הבחנתי בחובשים שנמצאים בתוך ביתו ובודקים אותו, נכנסתי לביתו ומיד כשהוא הבחין בי אורו פניו. הפרמדיק שאל אותי אם אוכל להצטרף עמו לגסיעה לבית החולים, פיון שהוא עבר כעת ארוע מחי קל ועליו להתפנות בדחיפות לבית החולים.

הודעתי לבני ביתי והצטרפתי עמו לגסיעה, ישבתי לצדו במיון ודאגתי לכל צרכיו. אחרי כמה שעות הוא התאשפז להמשך טפול ואני נפרדתי ממנו תוך כדי שאני אומר שאשוב אליו למחרת. ואכן למחרת שבתי לבית החולים והוא שוב שמח מאוד שבאתי ואז לבו נפתח אלי והוא ספר לי את קורות חייו וכך היו דבריו:

סבי היה עשיר גדול בליטא, וכאשר הרוסים כבשו את ליטא הם הגלו אתו עם כל משפחתו לסיביר וגם אני נולדתי בסיביר וגדלתי שם עד גיל עשרים וחמש בתנאים לא קלים כלל ובקשי ידעתי דבר על היהדות. האמת שבתחלה משפחתי היו בצער גדול שגלינו לסיביר, אבל אחרי ששמעו על ההרג הנורא שהיה בשואה הצטערו מאוד בצערם של ישראל ובפרט על קרובי משפחתנו וכל מפרנו שנעקדו על קדוש ה', ובד בבד הודו לה' על שהציל אתנו ומה שהיה נראה נורא, בסוף היה ההצלה שלנו.

הוא המשיך וספר: עליתי עם אבי לארץ ושכנו אתנו בשכונים, בזמנו לא היו כמעט בשכונה שומרי תורה ומצוות אולם עם הזמן השכונה הלכה והתחרדה וזה היה לצנינים בעיני. לא היה לי כח לכל הרעש, בעקר הפריע לי שהייתי בודד עם עצמי והיה קשה לי לראות משפחות גדולות ושמחות, וזה גם הסבה שכל הזמן צעקתי עליכם והערתי לכם אבל עכשו שאני ראה כמה אתה מתמסר אלי אני מעריך אתכם מאד.

שמחתי מאד לשמע את הדברים, ומכיון שראיתי שזו עת רצון שאלתי אתו אם הוא מענין להניח תפלין. הוא התרגש מאד ואמר, "סבא שלי העביר לאבי ולי את התפלין שלו, אף מאז שאבי נפטר הפסקתי להניח תפלין ואני מתבייש מה' שכך עזבתי אתו", הסברתי לו שיהודי לעולם יכול לשוב לה' שמחכה לתשובתו וכל יהודי קשור בקשר בל ניתק עם הבורא. הוספתי ואמרתי לו מה שראיתי באחד העלונים שלכם שהתפלן מסמל על הקשר האמין שבינינו לקב"ה ועל כך שהוא יתברך מחיה אתנו בכריאות בכל עת, אמרתי לו בחינה, "כעת אתה ראה כמה הקב"ה אתך ושומר עליך שברוך ה' אתה הולך ומתחזק ועליך להודות על כך לה', ולכן מניחים תפלין גם